

Stöd vid upphandling av fortbildning i förflyttningskunskap – för dig som är chef

Hjälpmedelsinstitutet

Stöd vid upphandling av fortbildning i förflyttningskunskap

I den här skriften får du råd om vad en heltäckande fortbildning i förflyttningskunskap bör innehålla och hur den kan genomföras på ett bra sätt. Den är tänkt att vara ett stöd för dig som planerar, upphandlar och/eller ansvarar för legitimerade arbetsterapeuters och sjukgymnasters fortbildning i förflyttningskunskap.

Skriften är en av två som handlar om förflyttningskunskap. Den andra skriften ”Kunskapsprofil i förflyttningskunskap” vänder sig till legitimerade arbetsterapeuter och sjukgymnaster.

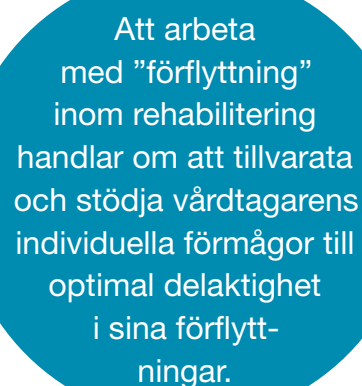
Ytterligare information om förflyttningskunskap och bakgrunden till skrifterna har vi samlat på Hjälpmedelsinstitutets webbplats www.hi.se/kvalitetssakring

Genom att följa våra råd får du en bra överblick av medarbetarnas kompetens i förflyttningskunskap och vilka områden som ni skulle behöva få mer kunskaper i.

De kunskapsområden som utgör ämnet förflyttningskunskap har utformats av Hjälpmedelsinstitutet Göteborg tillsammans med arbetsterapeuter och sjukgymnaster verksamma på universitet och högskolor, företagshälsovård, hjälpmedelsförvaltning, kommunal rehabilitering och sjukhus.

Skrifterna är framtagna på initiativ av Hjälpmedelsinstitutet Göteborg i samråd med Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (FSA), Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR) och Kommunförbundet Skåne.

Kicki Reifeldt, leg. arbetsterapeut och sektionschef
Hjälpmedelsinstitutet

Att arbeta med ”förflyttning” inom rehabilitering handlar om att tillvarata och stödja vårdtagarens individuella förmågor till optimal delaktighet i sina förflyttningar.

Stärk kunskapen

Förflyttningskunskap är ett tvärvetenskapligt ämne som bland annat omfattar biomekaniska grunder, belastningsergonomi och fysiologiska rörelsemönster samt arbetsmiljö- och hjälpmedelskunskap.

Förflyttningskunskap är viktigt främst för dem som arbetar med:

- rehabilitering och träning av personer med funktionsnedsättning
- förskrivning av förflyttningshjälpmedel
- utbildning av medarbetare och anhöriga i förflyttningskunskap

Med det här underlaget kan du:

- få en helhetsbild av personalgruppens kunskapsprofil i förflyttningskunskap
- tydliggöra spetskompetenser och områden där personer kan ta större ansvar
- välja ut kunskapsområden som ni behöver eller vill förstärka
- föra en dialog med dina medarbetare om vad de behöver för att utvecklas och kunna göra sitt arbete ännu bättre
- ställa tydliga krav på vilken fortbildning din avdelning behöver

Fortbildning

För att planera en bra fortbildning i förflyttningskunskap för dina arbetsterapeuter och sjukgymnaster måste du först ta reda på vilka kunskaper som saknas, bör utvecklas eller byggas på.

Längst bak i skriften ”Kunskapsprofil i förflyttningskunskap” finns ett skattningsschema som innehåller alla de kunskapsområden som ingår i ämnet förflyttningskunskap. Arbetsterapeuterna och sjukgymnasterna fyller själva i sina scheman. Be dem därefter att sammanfatta sina behov av utveckling i ämnet.

Gå vidare

Det blir nu tydligt vilka kunskapsområden som behöver förstärkas. Kanske kan någon inom den egna personalgruppen hålla utbildning för sina kollegor, kanske behöver vissa delar byggas på med kunskap utifrån.

Om arbetsterapeuterna och sjukgymnasterna i din arbetsgrupp redan har gått en fortbildning och ska utbilda medarbetare måste de känna att de behärskar metoderna som ska läras ut.

Ska de få sin fortbildning via ett externt företag kan du utgå från arbetsgruppens sammanfattningar för att specificera vilka delar som är aktuella för just din arbetsgrupp. Diskutera upplägg och gruppindelning med företaget så att rätt personalgrupp eller person får rätt kunskap.

Förvissa dig om att kursledarens bakgrund är lämplig för den fortbildning som medarbetaren ska genomföra.

Kursledaren bör i samtliga avsnitt vara legitimerad arbetsterapeut eller sjukgymnast med pedagogisk kunskap och praktisk klinisk erfarenhet av förflyttningar. Det ger en garanti för att de metoder som lärs ut är de som kan och bör användas i patient- och rehabiliteringsarbetet.

För att uppnå god färdighet vid fortbildningstillfällena är det viktigt att:

- grupperna är lagom stora. Nio till femton personer kan vara en lämplig storlek på grupp för en kursledare – beroende på lokal och tillgång till hjälpmedel
- teori och praktik blandas
- alla deltagare får träna förflyttningar praktiskt med och utan hjälpmedel
- förflyttningarna tränas med/utan tekniska hjälpmedel i olika nivåer av medverkan från vårdtagaren¹ i vardagliga situationer
- deltagarna får möjlighet att ställa frågor och reflektera utifrån sin egen arbetssituation

Om allt som ryms inom de olika ämnesområdena i förflyttningskunskap ska täckas in bör cirka tio till tolv dagar avsättas på heltid för fortbildning. Längden på utbildningen styrs av kursdeltagarnas förkunskaper samt omfattningen av de praktiska inslagen. En utbildningsinsats kan med fördel delas upp över tid och fler tillfällen.

---

¹ Med vårdtagare menas den person som får stöd i sina förflyttningar.

För att känna trygghet i ett arbetssätt och vilja tillämpa det behöver man öva praktiskt och prova på olika moment i olika situationer.

Stöd vid upphandling av fortbildning i förflyttningskunskap

– för dig som är chef

I den här skriften får du råd om vad en heltäckande fortbildning i förflyttningskunskap bör innehålla och hur den kan genomföras på ett bra sätt. Skriften är framtagen för dig som planerar, upphandlar och/eller ansvarar för legitimerade arbetsterapeuters och sjukgymnasters fortbildning i förflyttningskunskap.

Det här materialet hjälper dig att mäta kompetensen i din arbetsgrupp och se vilka områden som behöver förstärkas. Du får en tydlig kravspecifikation att använda när du ska upphandla fortbildning i förflyttningskunskap.

Skriften är framtagen i samråd med:

Hjälpmiddelsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmiddelsinstitutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att medverka till bra och säkra hjälpmedel, en effektiv hjälpmedelsverksamhet och ett tillgängligt samhälle.

Hjälpmiddelsinstitutets verksamhet omfattar provning och stöd vid upphandling av hjälpmedel, forskning och utveckling, utredningsverksamhet, utbildning och kompetensutveckling, internationell verksamhet samt information och kommunikation.

Hjälpmiddelsinstitutets huvudmän är staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Hjälpmiddelsinstitutet

Box 2047, 174 02 Sundbyberg

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttfn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

www.hi.se

Artikelnummer

11368